

A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 2019. december 6-i ülése 8. számú napirendi pontja

Beszámoló a Tolna Megyei Értéktár Bizottság 2019. évi II. féléves munkájáról

Előterjesztő: Dr. Say István, a Tolna Megyei Értéktár Bizottság elnöke

Előadó: Dr. Say István, a Tolna Megyei Értéktár Bizottság elnöke

Az előterjesztést előzetesen tárgyalta a Területfejlesztési és Koordinációs Bizottság.

Tisztelt Közgyűlés!

A magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. tv. határozta meg az értékek feltárásának, őrzésének és továbbadásának alulról építkező országos mozgalmi rendszerét, amelyen belül jelentős szerepet szánt a megyei bizottságoknak.

A törvény végrehajtásáról intézkedő 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelet 3. § (1) bekezdése c) pontjának értelmében az értéktár bizottság félévente, legkésőbb a félévet követő hónap utolsó napjáig beszámol tevékenységéről a helyi önkormányzat képviselő-testületének.

A Tolna Megyei Értéktár Bizottság az országban a legelsők között alakult meg, és immár hetedik esztendeje működik, tevékenységével kivívva az országos elismerést is. Október 8-án egy hőgyészi rendezvényen Lezsák Sándor, az Országgyűlés alelnöke a Tolna megyei értéktári tevékenységet az ország legjobbjának minősítette.

A Bizottság az összességében tizenkettedik beszámolójával az újonnan megválasztott Közgyűlés előtt első alkalommal ad számot a működéséről. Az eltelt félév alatt egy alkalommal tartott ülést, több eseményen is képviseltette magát, és két újabb érték felvételéről döntött.

A Bizottságnak a 2014 és 2019 közötti önkormányzati ciklusban végzett munkáját Fehérvári Tamás, a Közgyűlés elnöke az október 10-i ülésen személyesen köszönte meg. Az ülés zárásaként a Bizottság tagjai a Magyar Rapszódia desszert családdal, valamint Rákóczi János munkásságával és a Rákóczi-túróssal ismerkedhettek, mint a Megyei Értéktár dombóvári értékeivel.

A törvény szerinti értékpiramisban a Bizottság szerteágazó megyei hálózatot koordinál. Napjainkra ugyanis a megye 109 településéből 65 vesz részt az értékfeltáró, megőrző tevékenységben, közte az összes város is (1. melléklet).

Ez a munka három Duna menti járásban a települések nagyon nagy hányadát érinti, a Tamási járásban a megyei átlaggal azonos arányú, a Bonyhádi és a Dombóvári járásban zömében továbbra is csekélyebb mértékű (2. *melléklet*).

A Bizottság döntései értelmében jelenleg a Megyei Értéktárban szereplő értékek száma összesen 425. Ennek jó fele az épített környezet értéke, azon belül a védett és műemlék templomok, egyházi épületek, vallási emlékek, kegyhelyek, síremlékek adják a meghatározó hányadot. Szembeszökő az elmaradás a turizmus és a vendéglátás területén. Az egészséges életmód, illetve a sport ágazatainak szerényebb számai e kategóriák jellegének Tolna megyei adottságaiból fakadnak, ebben a tekintetben nem lemaradásról van szó. Ugyanakkor megjegyzendő, hogy a viszonylag gazdag kulturális területen belül a különféle rangos művészeti csoportok tevékenységének az értéktárba kerülési aránya sajnos kicsi, mert ebben a körben a helyi értéktárak felterjesztési szándéka visszafogottabb (3. *melléklet*).

A megyei értékek számát tekintve értelemszerűen kimagaslik Szekszárd és Paks, a két legrangosabb város, de Bátaszék, Bonyhád és Tolna is gazdag megyei értékekben, illetve Dombóvár, Dunaföldvár és Tamási is átlagon felüli képet mutat. A községek között Decs, Bogyiszló, Báta, Medina, Tengelic, Hőgyész, Kölesd és Sióagárd vezetik a sort (4. *melléklet*).

Ezzel együtt a most zárult önkormányzati ciklus végére a tevékenység intenzitása több településen lecsökkent, a kezdeti értéktérítés nyomán kialakult helyzet a 65 érintett település egy részén stagnál. Néhány helyen ez összefügghet azzal is, hogy már túljutottak legfontosabb értékeik feltérképezésén.

A tevékenységből egyelőre kimaradó településekről viszont például olyan értékek nem kerülhettek még be a megyei értékek közé, mint az Ozorai vár vagy a Szálkai tó, a Dombori holtág, Cikó község történelmi értékű műemlékei és sváb hagyományörzése. A kimaradók között három nagyobb település is található: Dunaszentgyörgy, Fadd és Zomba (5. *melléklet*). Csatlakozási szándék Várdombon, Gerjenben és Gyulajon fogalmazódott meg. Az újonnan felálló önkormányzati testületek egy része reményeink szerint vélhetően ugyancsak fogalmaz meg majd csatlakozási szándékot, amit Bizottságunk segíteni is kíván. E tekintetben intenzív az együttműködésünk a Nemzeti Művelődési Intézet Tolna Megyei Igazgatóságával, amellyel a 2020-as évre szóló, az értéktári tevékenységet serkentő közös projektet foglalmaztunk meg.

A Tolna Megyei Értéktár a vizsgált félév során Paks város, illetve Kakasd község egy-egy értékével gazdagodott.

A rendezvényi részvételek köréből kiemelkedett a szeptember 7-én Budapesten megrendezett Magyar Értékek Napja, ahol a mi megyénk is képviseltette magát. A Bazilikában tartott szentmisét követő terményáldásban megyezászlónk alatt a Tolna

megyei terménykosár is megjelent. Ezután a Vigadó épületében rendezett megyei bemutatók keretében Tolna megye standja a Nemzeti Művelődési Intézet Tolna Megyei Irodájának rendezésében gazdag értékegyüttessel fogadta a látogatókat, illetve a színházteremben fellépőink is szerepeltek.

Szeptember 20-án bizottsági elnöki szinten folytak előkészítő tárgyalások Tamási város önkormányzati illetékeseivel Tamási és környéke értékeinek egy újonnan – a Gyulaji Rezervátum bejárata előtti parkerdőnél – megépülő és berendezendő látogatóközpont keretei közötti bemutatási lehetőségeiről.

November 8-án a Hargita Megyei Tanács delegációjának látogatása kapcsán közös konferencia keretében folytatódtak az egyeztetések a két megyét érintő együttműködésekéről, többek között értéktári témakörben. A résztvevők számos olyan lehetőséget tártak fel, melyek az értéktári területen is hozhatnak együttműködéseket, közös programokat. A tanácskozást követően a megyei értékek közül a Vármegyeházát és kiállításait, a Belvárosi Plébániatemplomot és a Petrits Mézeskalács Múzeumot, valamint a Petrits család termékét, a szekszárdi márcot ismertettük meg a vendégekkel.

Bizottsági elnöki szinten képviseltettük a megyei értéktári mozgalmat november 6-án a Nemzeti Művelődési Intézet Lakiteleken rendezett stratégiai konferenciáján, ahol Lezsák Sándor is előadást tartott a témát is érintve, valamint 12-én Budapesten a Magyar Közösségépítők Értékszövetsége Egyesület tanácskozásán, ahol a Nemzeti Művelődési Intézet szakmafejlesztési terveivel ismerkedhettünk.

November 26-27-én a megyei önkormányzat *„A helyi identitás és kohézió erősítése Tolna megye 8 településének irodalmi, képzőművészeti és zenei hagyományainak visszatanításával”* elnevezésű projektje keretében kezdődött el egy újabb vetélkedő Szedresben, értékhangoló programjával. A résztvevő 5-8., illetve 9-12. évfolyamos közel nyolcvan diák idén a természeti értékek, sport és egészséges életmód témaköreiben szerzett ismereteit mérheti majd össze, és felterjesztéseik nyomán vélhetőleg további megyei értékekkel bővíthet a lajstrom.

Előkészületek alapján e projekt keretében jövőre oktatófilm segíti a fiatalokat a Sió menti értékek megismerésében. Interaktív virtuális túraútvonal és két 3D elméleti rekonstrukció is készül, melyeknek köszönhetően az idelátogatók, az itt kirándulók a modern technikai eszközök segítségével mélyíthetik el ismereteiket a terület turisztikai látványosságairól. Ezek jövő tavaszra készülhetnek el.

Az utolsó negyedév értéktári híre, hogy részbeni megyei bizottsági közreműködéssel zajló szerkesztést követően nyomdai fázisba lépett a Paksi járás megyei értékeit bemutató többnyelvű színes kiadvány, amely a korábbi sorozat adott kötetének – a megjelenést követő közel három év alatti fejlődéseket is tartalmazó – gazdagon kibővített kiadása Paks város szervezésében és finanszírozásával.

Határozati javaslat:**A Tolna Megyei Önkormányzat
Közigyűlésének .../2019. (XII. 6.) közgyűlési
határozata a Tolna Megyei Értéktár
Bizottság munkájáról szóló beszámoló
elfogadásáról**

A Tolna Megyei Önkormányzat Közigyűlése a magyar nemzeti értékek és hungarikumok gondozásáról szóló 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés c) pontja alapján a Tolna Megyei Értéktár Bizottság 2019. évi II. félévi munkájáról szóló beszámolót elfogadja.

Felelős: Fehérvári Tamás, a Közigyűlés elnöke

Határidő: azonnal

Szekszárd, 2019. december 6.

**dr. Say István
a Bizottság elnöke**

**Az értéktári tevékenységet folytató Tolna megyei települések térképe
2019 végén**

A Tolna Megyei Értéktár 2019 végi jegyzékének járások szerinti összesítője

Sorszám	Járás	Teljes településszám	Értéktáras településszám	Épített környezet	Kulturális örökség	Ipari és műszaki megoldások	Agrár- és élelmiszer-gazdaság	Turizmus és vendéglátás	Természeti környezet	Egészséges életmód	Sport	Összesen
1.	Bonyhádi	25	12	41	8	1	2	-	2	-	-	54
2.	Dombóvári	16	5	8	5	-	2	-	1	2	1	19
3.	Paksi	15	11	59	19	3	4	1	13	2	1	102
4.	Szekszárdi	17	15	63	65	6	7	1	5	-	-	147
5.	Tamási	32	19	48	10	3	-	-	7	1	-	69
6.	Tolnai	4	3	10	13	5	3	-	3	-	-	34
Összesen		109	65	229	120	18	18	2	31	5	2	425

A Tolna Megyei Értéktár kategóriák szerinti jegyzéke 2019 végén

(Megjegyzés: Több érték kapott több kategóriába való párhuzamos besorolást is, ezek csak egyszer, meghatározóbb helyükön szerepelnek! Ugyanígy több érték köthető több településhez is, ezek is csak egyszer, a felterjesztő településnél szerepelnek! ALÁHÚZOTT NAGYBETŰVEL TALÁLHATÓK A TOLNAIKUMOK!)

1. Épített környezet

1.1. Védett és műemlék templomok, egyházi épületek, vallási emlékek, kegyhelyek, síremlékek

- SZEKSZÁRD: Római katolikus plébániatemplom – Római katolikus plébánia – Szentháromság-szobor – Szent János és Pál kápolna – Római katolikus kálvária-kápolna és stációk – Római katolikus iskolaépület – Zsinagóga – Evangélikus templom orgonája
- BÁTASZÉK: Római katolikus templom – Cikádor apátsági romkert – Római katolikus plébánia – Szentháromság-szobor – Segítő Szűz Mária kápolna – Kálvária-kápolna – Szent Orbán kápolna és őstölgyek – Nepomuki Szent János kápolna – Szent Flórián-szobor – Református imaház – Dr. Hermann Egyed István munkássága – Virágvasárnapi passiójáték
- BONYHÁD: Evangélikus templom – Evangélikus lelkészlak – Evangélikus iskola és tanítólakás – Majosi evangélikus templom – Római katolikus templom – Római katolikus plébánia – Szentháromság-szobor – Kálvária-kápolna – Ermel-Vojnits-mauzóleum – Ladományi római katolikus templom – Református templom – Ózsinagóga – Izraelita szeretetház és maceszsütőde
- DOMBÓVÁR: Római katolikus templom – Szentháromság-szobor – Szent Flórián-szobor
- DUNAFÖLDVÁR: Belvárosi római katolikus templom – Római katolikus ferences templom – Ferences rendház – Nepomuki Szent János kápolna – Szent Rókus kápolna – Szentháromság-szobor – Református templom – Református parókia – Görögkeleti templom – Kálvária
- GYÖNK: Református templom – EVANGÉLIKUS TEMPLOM
- NAGYMÁNYOK: Római katolikus plébánia – Nepomuki Szent János szobor
- PAKS: Szentháromság-szobor – Jézus Szíve római katolikus templom – Római katolikus (Makovecz-) templom – Szent Vendel kápolna – Szent Rókus és Sebestyén kápolna – Újtemetői római katolikus kápolna – Kálvária temetőkápolna – Dunakömlődi római katolikus templom – Református templom – Evangélikus templom
- SIMONTORNYA: Római katolikus ferences templom – Ferences rendház – Szentháromság-szobor – Református templom
- TAMÁSI: Római katolikus templom – Rozália kápolna – Henyei kápolna – Mária-szobor – Evangélikus templom orgonája
- TOLNA: Római katolikus templom – Római katolikus plébánia – Kálvária-kápolna – Szentháromság-szobor – Mözsi római katolikus templom – Szent Sebestyén szobor – Nepomuki Szent János szobor
- ALSÓNÁNA: Római katolikus templom – Evangélikus templom
- ALSÓNYÉK: Református templom
- BÁTA: Római katolikus plébániatemplom – Szent Vér Kegytemplom – Nepomuki Szent János szobor – Református templom
- BIKÁCS: Evangélikus templom
- BOGYISZLÓ: Református templom
- BÖLCSKE: Református templom – Református iskola – Római katolikus templom – Szent András-pusztai kápolna
- DECS: Református templom úriasztal-terítőjével és teljes szószéki készletével – Görögszói római katolikus Mausz-kápolna
- DÚZS: Római katolikus templom
- ÉRTÉNY: Római katolikus templom
- FELSŐNYÉK: Római katolikus templom – Hajdani római katolikus plébánia – Református templom
- GRÁBÓC: Görögkeleti szerb templom – Görögkeleti szerb apácakolostor
- GYÖRE: Római katolikus templom
- GYÖRKÖNY: Evangélikus templom
- HARC: Római katolikus templom
- HÓGYÉSZ: Római katolikus templom – Zsinagóga – Csicsói római katolikus templom
- IREGSZEMCSE: Római katolikus templom – Kálvária-kápolna
- IZMÉNY: Evangélikus templom
- KAJDACS: Római katolikus templom – Sztankovánszky-mauzóleum

- KALAZNÓ: Evangélikus templom
- KISSZÉKELY: Római katolikus templom
- KISTORMÁS: Evangélikus templom
- KÖLESD: Református templom és parókia
- KURD: Római katolikus templom
- LENGYEL: Szent Flórián-szobor
- MADOCSA: Református templom
- MAGYARKESZI: Római katolikus templom
- MEDINA: Görög keleti szerb templom – Református templom – Római katolikus kápolna
- MŐCSÉNY: Római katolikus templom
- MUCSI: Római katolikus templom a Szent Valerius-ereklyével – Szent Flórián-szobor
- NAGYDOROG: Református templom a szégyenkővel és Sztárai-kehellyel
- NAGYKÓNYI: Római katolikus templom
- NAGYSZÉKELY: Református templom
- ŐCSÉNY: Református templom
- PÁLFA: Római katolikus templom
- PINCEHELY: Római katolikus templom – Nepomuki Szent János-kápolna
- REGÖLY: Római katolikus templom – Somolypusztai templomrom
- SÁRPILIS: Református templom
- SÁRSZENTLŐRINC: Evangélikus templom – Hajdani evangélikus gimnázium – Alsópélpusztai római katolikus kápolna
- SZAKÁLY: Római katolikus templom
- SZEDRES: Római katolikus kápolna – Bezerédj-kápolna
- TENDELIC: Középtengelici római katolikus kápolna
- TEVEL: Római katolikus templom – Szent Rókus-Szent Rozália-kápolna – Tizennégy Segítő Szent-kápolna – Kovácsi római katolikus templom
- TOLNANÉMEDI: Református templom
- VÁRALJA: Református templom
- VARSÁD: Evangélikus templom
- ZÁVOD: Római katolikus templom – Római katolikus plébánia – Szent Flórián-szobor

1.2. Történelmi műemlékek, emlékhelyek, múzeumok

- SZEKSZÁRD: VÁRMEGYEHÁZA – Vármegyeházi romkert – Városháza – Wosinsky Mór Megyei Múzeum – Gemenci Millenniumi Pávilon
- BÁTASZÉK: Városháza – Tájház és gyűjteményei – Csanády-gyűjtemény
- BONYHÁD: Nunkovits-Honig-ház (Völgységi Múzeum)
- BÖLCSKE: Bölcskei kőtar és víz alatti régészet
- DOMBÓVÁR: Dombói várrom – Kossuth-emlékmű
- DUNAFÖLDVÁR: Vár
- PAKS: Lussonium romkert – Cseh-Vigyázó-kúria (Városi Múzeum és gyűjteményei)
- SIMONTORNYA: VÁR – Vár műemléki környezete – „Nagyház”, Helytörténet Háza
- DÖBRÖKÖZ: Várrom
- KÖLESD: Kismegyeháza, Ulánus laktanya és istálló
- LENGYEL: Lengyeli kultúra (régészeti)
- REGÖLY: Régészeti leletgyűjtemény: földvár és halomsír

1.3. Kastélyok, kúriák, műemlék lakóépületek

- SZEKSZÁRD: Augusz-ház – Babits szülőháza – Krenmüller-ház – Tisztartói ház – Kamarás-ház
- BÁTASZÉK: Mező-féle kúria
- BONYHÁD: Perczel-kúria (Perczel u. 9.) – Perczel-kúria (Perczel utca 11.) – Perczel kúria (Perczel u. 44.) – Alsóbörzsönyi Perczel-kúria – Rinaldi-ház – Műemlék lakóházak (Perczel u. 2., 4. és 18.)
- DOMBÓVÁR: Pál-ház
- DUNAFÖLDVÁR: Műemlék lakóház (Béke tér 1.)
- PAKS: Műemlék lakóház (Anna utca 17.) – Szeniczey-kúria – Korniss-kúria – Műemlék lakóházak (Deák u. 7. és 7/a) – Novák-kúria – Kurcz-kúria – Szeniczey-ház – Daróczy-kúria – Műemlék lakóház (Templom tér 6.) – Rosty-kúria – Műemlék lakóház (Kossuth u. 2.)

- GYÖNK: Magyary-Kossa-kastély
- TAMÁSI: Eszterházy-vadászkastély – Würtz Ádám szülőháza
- TOLNA: Festetics-kastély
- BÖLCSKE: Szent András-pusztai Szakách-kastély és melléképületei
- FÁCÁNKERT: Kunffy-kastély
- HÓGYÉSZ: Apponyi-kastély és parkja – Lichtenstein-kastély
- IREGSZEMCSE: Viczay-kastély
- LENGYEL: Apponyi-kastély
- MEDINA: Apponyi-kúria
- MŐCSÉNY: – Zsibriki német telepház
- SZEDRES: Balogh-(Illés-)kastély – Bezerédj-kastély és parkja
- TENGYELIC: Jeszenszky-kastély – Gindly-Benyovszky-kastély – Gindly-Benyovszky-kúria – Bernrieder-kastély – Schell-kastély – Csapó-kastély és parkja

1.4. Múemlék középületek

- SZEKSZÁRD: Ferenc Kórház – Nagyvendéglő – Szegzárd Szálló – Fogadó
- BONYHÁD: Ispotály
- BÁTASZÉK: Városi Könyvtár épülete – Uradalmi épület – Számvevőség
- PAKS: Erzsébet Nagy Szálloda – Bazársor

1.5. Múemlék mezőgazdasági épületek, borospincék

- SZEKSZÁRD: Nedelkovics-tanya – Bogár-tanya – Présházak
- GYÖNK: Szabatonpusztai tehénistálló
- FELSŐNYÉK: Deák-pince
- HÓGYÉSZ: Magtár – Tisztartói lak
- LENGYEL: Apponyi-borpince – Majorsági épületek

2. Kulturális örökség

2.1. Irodalmi munkásságok, irodalmi emlékhelyek, színházi munkásságok

- SZEKSZÁRD: Garay János irodalmi munkássága – Mészöly Miklós írói munkássága
- DOMBÓVÁR: Tinódi Lantos Sebestyén életműve – Fekete István Múzeum
- TAMÁSI: Túrmezei Erzsébet életműve
- TOLNA: Rubold Ödön színművész munkássága
- DECS: Czákó Gábor írói munkássága
- GYÖRKÖNY: Tolnai Lajos író munkássága
- KÖLESD: Borjádi Petőfi emlékmű
- PÁLFA: Illyés Gyula felsőrácegresi szülőhelye és első iskolája
- SÁRSZENTLŐRINC: Petőfi emlékház – Lázár Ervin emlékház – LÁZÁR ERVIN ÍRÓI MUNKÁSSÁGA
- SIÓAGÁRD: Szabadi Mihály írói munkássága
- SZEDRES: Bezerédj Amália munkássága

2.2. Klasszikus zenei munkásságok

- BÁTASZÉK: Zádor Jenő életműve
- PAKS: Roger Schilling Fúvószenekar
- TAMÁSI: Markovics Gábor munkássága

2.3. Képzőművészeti munkásságok, gyűjtemények

- SZEKSZÁRD: Mattioni Eszter művészeti munkássága
- DOMBÓVÁR: Ujvári Lajos festőművész munkássága
- PAKS: Paksi Képtár – Hopp-Halász Károly képzőművészeti munkássága
- TAMÁSI: Würtz Ádám művészeti munkássága
- TOLNA: Mözsi Szabó István munkássága – Garay Ákos munkássága – Martinek József munkássága

- KÖLESD: Kölesdi Képtár és Látásmozgalom
- NAGYDOROG: Gebauer-freskó

2.4. Népművészeti, népzenei, folklór munkásságok, hagyományörzés

- SZEKSZÁRD: Sallangokkal díszített rézveretes szügyhám – Bíró Annamária munkássága – Dr. Németh Pálné Parrag Julianna munkássága – Steig István munkássága – Tamás József munkássága – Nepp Dénes munkássága
- BONYHÁD: Fábián Mártonné Korondi-Kásler Balbina munkássága – Lőrincz Aladárné Molnár Vilma munkássága – Bukovinai székelők élő népművészete – CSOBÁNYOLÁS
- DOMBÓVÁR: Kaposmenti hímzés – Balásy Gyula munkássága
- DUNAFÖLDVÁR: Csepeli István munkássága
- GYÖNK: Gyönk környéki svábhímzés – Német nemzetiségi tájház – Kiss József német nemzetiségi magángyűjteménye
- SIMONTORNYA: Könyvne Szabó Éva bőrdíszműves munkássága
- TAMÁSI: Iglice Népdalkör
- TOLNA: Verseghegy Ferenc munkássága — Mözsi viselet – KÉKFESTŐ MŰHELY
- ALSÓNYÉK: Tájház
- BÁTA: Tájház – Halászház – Dér Józsefné Stigler Teréz munkássága
- BOGYISZLÓ: Bogyiszlói népviselet – Bogyiszlói népzenei hagyományok – Józsa Bálintné Tamás Julianna munkássága – Orsós Kis János munkássága – Streer Tamás munkássága – Streer Tamásné Horváth Mária munkássága – Hajdu Józsefné Bajusz Lúdia munkássága – Hagyományörző Egyesület
- DECS: SÁRKÖZ NÉPMŰVÉSZETE – Sárközi tájház – Ács Istvánné Kovács Erzsébet munkássága – Bali Istvánné Pusztai Éva munkássága – Békás Jánosné Medgyesi Mária munkássága – Farkas Lászlóné Pál Erzsébet munkássága – Fehér Lászlóné Gregority Katalin munkássága – Fülöp Ferenc munkássága – Kovács Józsefné Kun Sára munkássága – Oláh Istvánné Berekei Éva munkássága – Perity Mihályné Kukucska Mária munkássága – Széles Józsefné Renkecz Erzsébet munkássága – Tóth Jánosné Kovács Sára munkássága – Fodorné László Mária munkássága – Decsi Hagyományörző Férfikórus munkássága – Decsi Kiss Jánosné munkássága
- GYÖRKÖNY: Tájház – Györkönyi német nemzetiségi hagyományörző füzetek
- IZMÉNY: László László primás tevékenysége
- KAKASD: Sebestyén István mesemondó tevékenysége
- KÖLESD: Kölesdi fehérhímzés – Kölesd és Siménfalva értéktári együttműködése
- MADOCSA: Seregi István munkássága – Boldog István munkássága – Földesi János munkássága
- MEDINA: Medinai szerb szokások és hagyományok – Kőszegi testvérek népi hangszerei – Medinai zenészdinasztia hagyományai – Bartina Zenekar – Szabóné Gáncs Tünde népdalénekes munkássága – Szabó József népzenei munkássága
- ŐCSÉNY: Egyed Mihályné Dévai Julianna munkássága – Werner Andrásné Tóth Katalin munkássága – Bogár István munkássága – Tájház
- PINCEHELY: Pillés vidék
- PÖRBÖLY: Pörbölyi Népdalkör tevékenysége
- SÁRPILIS: Gy. Bóli János munkássága – K. Kovács János munkássága
- SIÓAGÁRD: Tájház – SIÓAGÁRDI VISELET ÉS HÍMZÉS, HÍMZÉSMŰZEUM – Király Anna munkássága – Finta Mihályné szöttek gyűjteménye – Fecske bábcsoport

2.5. Kutatói munkásságok, ismeretterjesztés

- SZEKSZÁRD: Dr. Hollós László gombakutató életműve
- PAKS: Paksi Digitális Archívum és retro képgyűjtemény
- BÁTA: Fekete Gólya Ház
- NAGYDOROG: Stockinger Artúr munkásságára és hagyatékára épülő Kalap és Sipka Múzeum

2.6. Népi ünnepélyek, búcsúk, fesztiválok

- BÁTASZÉK: Géza-nap
- PAKS: Nemzetközi Gastroblues Fesztivál
- BÁTA: BÁTAI SZENT VÉR KEGYHELY BÚCSÚJA
- GRÁBÓC: GRÁBÓCI SZERB ORTODOX BÚCSÚ

3. Agrár- és élelmiszergazdaság

3.1. Állattenyésztés

- BONYHÁD: Magyar tarka szarvasmarha
- NAGYDOROG: Magyar díszposta galamb

3.2. Növénytermesztés

- TOLNA: Chili-csepp
- BOGYISZLÓ: Bogyiszlói paprika

3.3. Bortermelés, pálinkafőzés

- SZEKSZÁRD: SZEKSZÁRDI TÖRTÉNELMI BORVIDÉK ÉS BORAI – Szekszárdi bikavér – Szekszárdi kadarka – Szekszárdi kékfrankos
- PAKS: Paksi pincefalu és dunakömlődi pincesor
- TOLNA: Tolnai Borvidék és borai
- BÖLCSKE: Pincefalu
- GYÖRKÖNY: PINCEFALU
- HARC: Brill pálinkaház és pálinkái
- SIÓAGÁRD: Leányvári pincefalu

3.4. Ennivalók, innivalók

- SZEKSZÁRD: Szekszárdi márc
- DOMBÓVÁR: Magyar Rapszódia desszert család – Rákóczi János munkássága és a Rákóczi-túró
- KISVEJKE: Völgyégi Zamatos gyümölcslevek

4. Ipari és műszaki megoldások

4.1. Ipari műemlékek

- BÁTASZÉK: Vasútállomás épülete
- TAMÁSI: Cserénygáti vízimalom
- TOLNA: Selyemgyár és ipartörténeti gyűjtemény – Selyemgubóraktár
- BÁTA: Fagázás szivattyútelep
- FÁCÁNKERT: Szeszgyár
- KÖLESD: Borjádi Sörét-torony
- MAGYARKESZI: Gizella hengermalom

4.2. Kiemelkedő műtárgyak

- BÁTASZÉK: M6-os autópálya alagútláncolata – Türr István-híd
- DUNAFÖLDVÁR: Beszédes József-híd
- BOGYISZLÓ: Sió-torkolati árvízkapu – Szent László-híd

4.3. Kiemelkedő ipari tevékenység

- BÁTASZÉK: Bátaszéki Ipartestület tevékenysége
- BONYHÁD: BONYHÁDI ZOMÁNCÁRU ÉS ZOMÁNCEDÉNY
- PAKS: Paksi Atomerőmű Tájékoztató és Látogató-központ (és Atomenergetikai Múzeum) – MAGYAR ATOMENERGETIKAI SZAKTUDÁS
- TAMÁSI: Rittinger-féle tutyiműhely

5. Turizmus és vendéglátás

- SZEKSZÁRD: Petrits Mézeskalács Múzeum
- DUNAFÖLDVÁR: Dunaföldvári vásár

6. Természeti környezet

6.1. Vízivilág

- PAKS: Duna-part
- TAMÁSI: Pacsmagi tavak
- TOLNA: Tolnai Holt-Duna – Mözsi Kapszeg-tó
- KISSZÉKELY: Barátok tava
- SZEDRES: Ős-Sárvíz
- TENGELIC: Székes-mocsár

6.2. Tájak, vidékek

- SZEKSZÁRD: GEMENCI ERDŐ, DUNA-DRÁVA NEMZETI PARK
- PAKS: Paksi löszfal
- TAMÁSI: Gyulaji erdő
- BIKÁCS: Kistápei láprét – Ökör-hegy – Kistápei Zichy kastélypark
- FELSŐNYÉK: Kolláti-rét
- HŐGYÉSZ: Hőgyézi erdők
- KISSZÉKELY: Kisszékely környéki erdők
- KURD: Pannóniai üledékek ősmaradványai
- LENGYEL: Lengyel-Hőgyézi erdők
- NAGYDOROG: Szenesi-legelő (1)
- PÖRBÖLY: Gemenci Ökoturisztikai Központ
- VÁRALJA: Kelet-Mecsek Tájvédelmi Körzet

6.3. Növényvilág

- DUNAFÖLDVÁR: Oláh-völgyi törpemandulás
- PAKS: Paksi tarka sáfrányos
- BOGYISZLÓ: Bogyiszlói orchideás erdő
- BÖLCSKE: Bölcskei nőszirmos
- MADOCSA: Szlavón tölgyes
- SZEDRES: Tarkasáfrányos
- TENGELIC: Pókbangós Bárányi-rét

6.4. Állatvilág

- SZEKSZÁRD: Gemenci gímszarvas
- PAKS: Paksi Ürge-mező
- TAMÁSI: GYULAJI DÁM

7. Egészséges életmód

- DOMBÓVÁR: Gunarasi gyógyvíz és termálfürdő
- DUNAFÖLDVÁR: Dunaföldvári gyógyvíz és termálfürdő
- PAKS: Paksi gyógyvíz és termálfürdő
- TAMÁSI: Tamási gyógyvíz és termálfürdő
- NAK: Széles Lajos munkássága és a Naksol

8. Sport

- DOMBÓVÁR: Dombóvári olimpikonok (Buzánszky Jenő és Rózsa Norbert) sportteljesítménye
- PAKS: Paksi olimpikonok (Abay Nemes Oszkár, Kovács Antal és Kozmann György) sportteljesítménye

A Tolna Megyei Értéktár 2019 végi jegyzéke települések szerint

Sorszám	Település	Épített környezet	Kulturális örökség	Ipari és műszaki megoldások	Agrár- és élelmiszer-gazdaság	Turizmus és vendéglátás	Természeti környezet	Egészséges életmód	Sport	Összesen
1.	Szekszárd	24	11		5	1	2			43
2.	Bátaszék	16	5	4						25
3.	Bonyhád	21	4	1	1					27
4.	Dombóvár	6	5		2			1	1	15
5.	Dunaföldvár	12	1	1		1	1	1		17
6.	Gyöngy	4	3							7
7.	Nagymányok	2								2
8.	Paks	25	5	2	1		4	1	1	39
9.	Simontornya	7	1							8
10.	Tamási	7	4	2			3	1		17
11.	Tolna	8	7	2	2		2			21
	Városok	132	46	12	11	2	12	4	2	221
12.	Alsónána	2								2
13.	Alsónyék	1	1							2
14.	Báta	4	5	1						10
15.	Bikács	1					3			4
16.	Bogyiszló	1	8	2	1		1			13
17.	Bölcske	5	1		1		1			8
18.	Csibrák									0
19.	Decs	2	17							19
20.	Döbrököz	1								1
21.	Dúzs	1								1
22.	Értény	1								1
23.	Fácánkert	1		1						2
24.	Felsőnyék	4					1			5
25.	Grábóc	2	1							3
26.	Györe	1								1
27.	Györköny	1	3		1					5
28.	Harc	1			1					2
29.	Högyész	7					1			8
30.	Iregszemcse	3								3
31.	Izmény	1	1							2
32.	Kajdacs	2								2
33.	Kakasd		1							1
34.	Kalaznó	1								1
35.	Kisszekely	1					2			3
36.	Kistormás	1								1
37.	Kisvejke				1					1
38.	Kölesd	2	4	1						7
39.	Kurd	1					1			2
40.	Lengyel	4	1				1			6
41.	Madocsa	1	3				1			5
42.	Magyarkeszi	1		1						2
43.	Medina	4	6							10
44.	Mócsény	2								2
45.	Mucsi	2								2
46.	Nagydorog	1	2		1		1			5
47.	Nagykónyi	1								1
48.	Nagyszekely	1								1
49.	Nak							1		1
50.	Őcsény	1	4							5

51.	Pálfa	1	1							2
52.	Pincehely	2	1							3
53.	Pörbőly		1				1			2
54.	Regőly	2	1							3
55.	Sárpilis	1	2							3
56.	Sárszentlőrinc	3	3							6
57.	Sióagárd		6		1					7
58.	Szakály	1								1
59.	Szedres	4	1				2			7
60.	Tengelic	7					2			9
61.	Tevel	4								4
62.	Tolnanémedi	1								1
63.	Váralja	1					1			2
64.	Varsád	1								1
65.	Závod	3								3
	Községek	97	74	6	7	Ø	19	1	Ø	204
	Mindösszesen	229	120	18	18	2	31	5	2	425

A Tolna Megyei Értéktár 2019 végi jegyzéke települések szerint

Sorszám	Település	Épített környezet	Kulturális örökség	Ipari és műszaki megoldások	Agrár- és élelmiszer-gazdaság	Turizmus és vendéglátás	Természeti környezet	Egészséges életmód	Sport	Összesen
1	Szekszárd	24	11		5	1	2			43
2	Bátaszék	16	5	4						25
3	Bonyhád	21	4	1	1					27
4	Dombóvár	6	5		2			1	1	15
5	Dunaföldvár	12	1	1		1	1	1		17
6	Gyöng	4	3							7
7	Nagymányok	2								2
8	Paks	25	5	2	1		4	1	1	39
9	Simontornya	7	1							8
10	Tamási	7	4	2			3	1		17
11	Tolna	8	7	2	2		2			21
Városok		132	46	12	11	2	12	4	2	221
12	Alsónána	2								2
13	Alsónyék	1	1							2
14	Báta	4	5	1						10
15	Bikács	1					3			4
16	Bogyiszló	1	8	2	1		1			13
17	Bölcske	5	1		1		1			8
18	Csibrák									0
19	Decs	2	17							19
20	Döbrököz	1								1
21	Dúzs	1								1
22	Értény	1								1
23	Fácánkert	1		1						2
24	Felsőnyék	4					1			5
25	Grábóc	2	1							3
26	Györe	1								1
27	Györköny	1	3		1					5
28	Harc	1			1					2
29	Hőgyész	7					1			8
30	Iregszemcse	3								3
31	Izmény	1	1							2
32	Kajdacs	2								2
33	Kakasd		1							1
34	Kalaznó	1								1
35	Kisszékely	1					2			3
36	Kistormás	1								1
37	Kisvejké				1					1
38	Kölesd	2	4	1						7
39	Kurd	1					1			2
40	Lengyel	4	1				1			6
41	Madocsa	1	3				1			5
42	Magyarkeszi	1		1						2
43	Medina	4	6							10
44	Mőcsény	2								2
45	Mucsi	2								2
46	Nagydorog	1	2		1		1			5
47	Nagykónyi	1								1

Sorszám	Település	Épített környezet	Kulturális örökség	Ipari és műszaki megoldások	Agrár- és élelmiszer-gazdaság	Turizmus és vendéglátás	Természeti környezet	Egészséges életmód	Sport	Összesen
48	Nagyszékely	1								1
49	Nak							1		1
50	Ócsény	1	4							5
51	Pálfa	1	1							2
52	Pincehely	2	1							3
53	Pörbölly		1				1			2
54	Regőly	2	1							3
55	Sárpilis	1	2							3
56	Sárszentlőrinc	3	3							6
57	Sióagárd		6		1					7
58	Szakály	1								1
59	Szedres	4	1				2			7
60	Tengelic	7					2			9
61	Tevel	4								4
62	Tolnanémedi	1								1
63	Váralja	1					1			2
64	Varsád	1								1
65	Závod	3								3
Községek		97	74	6	7	0	19	1	0	204
Mindösszesen		229	120	18	18	2	31	5	2	425

A Tolna megyei értéktári tevékenységből
2019 végéig kimaradó települések
járásonkénti számban és arányban

(keretezve a több műemléki és/vagy védett természeti értékkel gazdag települések, árnyékolva a 2000 fősnél népesebb települések neve)

<u>Bonyhádi járás:</u>	(13 - 52%)	APARHANT BÁTAAPÁTI BONYHÁDVARASD CIKÓ FELSŐNÁNA KÉTY	KISDOROG KISMÁNYOK MÓRÁGY MUCSFA MURGA NAGYVEJKE ZOMBA
<u>Dombóvári járás:</u>	(11 - 69%)	ATTALA CSIKÓSTÖTTÖS DALMAND GYULAJ JÁGÓNAK	KAPOSPULA KAPOSSZEKCSŐ KOCSOLA LÁPAFŐ SZAKCS VÁRONG
<u>Paksi járás:</u>	(4 - 27%)	DUNASZENTGYÖRGY GERJEN	NÉMETKÉR PUSZTAHENCSE
<u>Szekszárdi járás:</u>	(2 - 12%)	SZÁLKA	VÁRDOMB
<u>Tamási járás:</u>	(13 - 41%)	BELECSKA DIÓSBERÉNY FÜRGED KESZŐHIDEGKÚT KOPPÁNYSZÁNTÓ MISZLA NAGYSZOKOLY	OZORA !!! PÁRI SZAKADÁT SZÁRAZD UDVARI ÚJIREG
<u>Tolnai járás:</u>	(1 - 25%)	FADD	

MEGYE ÖSSZESEN (45 - 41%)